

Vergaderjaar 2022–2023

28 165

Deelnemingenbeleid rijksoverheid

34 951

Oprichting Intravacc B.V.

Nr. 389

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 maart 2023

Beschikbaarheid van medische producten heeft mijn volle aandacht, ook ten aanzien van ongewenste afhankelijkheden. Ik vind het daarom van belang om het besluit over het volledig naar de markt brengen van Intravacc B.V. nader toe te lichten tegen de achtergrond van uw verzoek ten aanzien van het borgen van strategische onafhankelijkheid als publiek belang bij de verkoop van deelnemingen. Daarnaast wil ik u ook informeren over de voortrekkersrol die Nederland kan nemen in de ontwikkeling van een Europees vaccin-ecosysteem en het Nederlandse belang hierin. Hiermee doe ik tevens de motie van het lid Tielen c.s. over de herstart van het verkoopproces Intravacc B.V. d.d. 14 februari 2023 af.¹

Borgen strategische onafhankelijkheid

In de beantwoording van de vragen in het Schriftelijk Overleg dd. 31 oktober 2022 heb ik in mijn inleiding toegelicht dat beschikbaarheid en toegang hebben tot vaccins een publiek belang is.² Dat belang behartigen wij het beste door in EU verband in te zetten op 1) een goed functionerend vaccin-ecosysteem en 2) door samenwerking in internationaal verband. In het kader van pandemische paraatheid investeren we in beide sporen. Als we naar vaccins kijken, dan zien we dat in Nederland en daarbuiten een groot aantal bedrijven actief is om vaccinconcepten te testen en gereed te maken voor grootschalige eindproductie. Intravacc B.V. speelt hierin nu een bescheiden rol. Mijn conclusie is dan ook dat de deelname van de Staat in Intravacc B.V. niet proportioneel bijdraagt aan een strategische onafhankelijkheid van Nederland op vaccin gebied zoals wij deze nastreven binnen de EU.

Ten aanzien van het borgen van strategische onafhankelijkheid als publiek belang bij de verkoop van deelnemingen in het algemeen, zal de Minister

¹ Kamerstuk 34 951, nr. 13.

² Kamerstuk 34 951, nr. 8.

van Financiën dit nader uitwerken in de handboeken bij de Nota Deelnamebeleid 2022 naar aanleiding van de motie van het lid Heinen c.s.³.

Open strategische autonomie

Het kabinetsbeleid sluit aan op de open strategische autonomie inzet van de Europese Unie. Hiermee wil de Unie als mondiale speler, in samenwerking met internationale partners, haar publieke belangen borgen en weerbaar te zijn in een onderling verbonden wereld.⁴ Dit geldt ook voor medische producten, waaronder vaccins. Ik kijk dan ook in het bijzonder in Europees verband naar het identificeren en mitigeren van risicovolle, strategische afhankelijkheden in de productie- en toeleveringsketens.⁵

EU koploper vaccinontwikkeling en productie

Voor vaccinontwikkeling is de EU op dit moment nog altijd één van de mondiale koplopers in R&D investeringen in de ontwikkeling van nieuwe vaccins. Ook voor de productie van vaccins is de EU een belangrijke speler.

Ik verwijs naar twee recente brieven waarin ik uw Kamer uitgebreid heb geïnformeerd over mijn aanpak voor de beschikbaarheid van medische producten, waaronder ook vaccins.⁶ In deze brieven heb ik beschreven dat ik hiervoor internationaal en in de EU zal samenwerken en dat ik nauw optrek met de Minister van EZK. Dat geldt ook voor een vaccin-ecosysteem waar in de motie Tielen c.s. naar verwezen wordt. Met deze brief in combinatie met mijn twee genoemde brieven, doe ik tevens mijn eerdere toezegging aan de leden Hijink (SP) en Van den Berg (CDA) af om uw Kamer begin maart 2023 te informeren over mijn inzet voor de lokale en Europese productie van vaccins en medische producten.⁷

Acties vaccinontwikkeling en productie mondiaal, EU en nationaal

Er zijn wereldwijd diverse vaccins nodig voor de bescherming van de publieke gezondheid en ook voor pandemisch paraatheid. Vaccinontwikkeling vraagt veel kennisontwikkeling, kapitaal en is een mondiaal proces. Hierom zet ik me naast het stimuleren van de Nederlandse vaccin sector, ook in op samenwerking met andere landen voor vaccin-ontwikkeling:

- Om deze reden draag ik onder andere bij aan CEPI (*Coalition for Pandemic Preparedness and Response*). CEPI is een internationale alliantie van publieke en private partijen die in 2017 is opgericht om het onderzoek naar en de ontwikkeling van nieuwe vaccins tegen mogelijk wereldwijd opduikende, pandemische infectieziekten te stimuleren, te coördineren en te financieren.
- Verder zal Nederland gastland zijn van het tweede WHO *World Local Production Forum* in 2023.⁸ In dit Forum zullen verdere stappen besproken worden om de toegang tot productiecapaciteit te verbeteren.
- Nederland draagt bij aan Capacity4dev, het kennisplatform van de Europese Commissie om internationale samenwerking te stimuleren tussen ontwikkelingsexperts, dat zich o.a. richt op het versterken van de

³ Kamerstuk 28 165, nr. 374.

⁴ Kamerstuk 35 982, nr. 9.

⁵ Kamerstuk 25 295, nr. 1836.

⁶ Kamerstuk 29 248, nr. 338 en Kamerstuk 29 477, nr. 806.

⁷ Kamerstuk 25 295, nr. 1996.

⁸ Kamerstuk 25 295, nr. 2000.

lokale productiecapaciteit van vaccins, geneesmiddelen en medische technologie in Afrika.⁹

Binnen de EU werken we ten aanzien van vaccins samen via initiatieven zoals:

- Het als gevolg van de coronapandemie, opgerichte HERA (*Health Emergency Preparedness and Response Authority*); een directoraat-generaal van de Europese Commissie, dat in noodsituaties zal zorgen voor de ontwikkeling, productie en verdeling van geneesmiddelen, waaronder vaccins, en andere crisis gerelateerde medische producten. Ook is het stimuleren van R&D/innovatie naar nieuwe medische tegenmaatregelen bij een crisis, waaronder vaccins, is één van de vijf kernprogramma's van HERA.
- Tijdens de pandemie bleek er schaarste aan de benodigde capaciteit voor de productie van vaccins. Daarom zet ik samen met HERA in op EU FAB; een project van de Europese Commissie voor de reservering van productiecapaciteit bij vaccinproductiebedrijven ter voorbereiding op een pandemie.

Nationaal zet ik mij ook in op het vaccin ecosysteem:

- Voor een sterk Life Science en Health (LSH) ecosysteem trek ik samen op met de Minister van EZK.¹⁰ Onze inzet is gericht op het creëren van randvoorwaarden voor de LSH sector waarin vaccinontwikkeling en -productie voor Nederland en de EU gestimuleerd wordt. De Top Sector Life Sciences & Health geeft hier mede invulling aan. Nederland heeft een goede uitgangspositie en huisvest al veel LSH bedrijven. Zo zijn in Nederland meerdere bedrijven die betrokken zijn bij de ontwikkeling en productie van vaccins¹¹.
- In navolging van het advies destijds van de Special Vaccin gezant breiden we het trainen van extra capaciteit verder uit voor productie, registratie en controle van vaccins, door te investeren in extra trainingscapaciteit.
- Onlangs heb ik, met de Minister van EZK, uw Kamer over de voortgang van het expertisecentrum FAST (*Future Affordable and Sustainable Therapy development*) geïnformeerd. Dit expertisecentrum gaat bijdragen aan het innovatieklimaat van therapieontwikkeling in Nederland, en kan ook in dit verband ondersteuning bieden aan de vaccinsector zoals advies op het gebied van regelgeving.
- Ook heb ik in kader van pandemische paraatheid in 2022 de technologische thematische transfer regeling geopend¹², waarmee ik nog een extra stimulans geeft aan deze sector.

Het beschikbaar zijn, blijven en krijgen van medische producten, waaronder vaccins, heeft mijn volle aandacht. Door het stimuleren van het Nederlandse vaccin productie en ontwikkeling van een ecosysteem zoals hierboven beschreven en de samenwerking binnen de EU en mondiaal, streef ik ernaar voldoende weerbaar zijn bij een volgende (mondiale) gezondheidscrisis.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E.J. Kuipers

⁹ <https://europa.eu/capacity4dev/tei-jp-tracker/netherlands?tab=tei>.

¹⁰ Kamerstuk 32 637, nr. 513.

¹¹ <https://investinholland.com/news/how-the-netherlands-became-a-key-player-for-vaccine-development>.

¹² Thematische Technology Transfer (TTT) (rvo.nl).